ח) תכוח רפייב עיש נדרים ככ. עיש,
 ב) יש גורסים האדם עשותה ובוה
 יובן פירש"י וע' בחלופי גרסאות,
 ג) יומא כב., ד) [ג"ל שהיו שניהן],
 ס) זכחים כא:, ו) בס"א נוסף : שרים,

ו) יעב״ן מ״ו, ה) יעב״ן מ״ו, ע) ע״כ

שייך לעמוד הקודם, י) [כן הגיי ג"כ בברכות מב:], ל) עד כאן שייך לדף כו ע"ב, () כן הגיי בע"י, מ) מכאן

עד גמ' שייך לדף כו ע"ח.

עין משפם

בז א מיי׳ פ״ד מהלכות תמידין ה מהלי הלי יא: במ ג מיי פ"ד פ"ב מהל' תמידין

ומוספין הלכה יב:

תורה אור השלם

1. ולמוכיחים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב: ֶּבְּרֵּת טוב. געיני בְּנֶאֶמְנִי אֶרֶץ לְשֶׁבָת עִּמְּדִי זֹלֵף בְּדֶרֶף תָּמִים הוּא יְשְׁרְתֵנִי. תהלים קא ו

מוֹכִיחַ אָדֶם אַחֲרֵי חַן יִמְצָא מָמָחֲלִיק לְשׁוֹן: משלי כח כג

הגהות הב"ח

(ל) גמ' מעשה בשנים שהיו שויו: (ב) שם במשנה ונחלהו לשתי וכו' דר ינם שם כנושני ומונקו נשני וכי דרך המזרח וכו׳ דרך המערב: (ג) מפרש דרה ורשות היה וכי בכאן הק"ד ואח"כ מ"ה על אונם וו׳ שינה לעינו ק"ו שלא על אונס כל"ל והד"א: (ד) ד"ה אהוב את התוכחות וכו' (ד) ד"ה חהוב חס הסוכחות וכר לעשות הס"ד ואח"כ מ"ה נחת רוח וכר מן העולם הס"ד ואח"כ מ"ה שנאמר ולמודיחים: (6) ד"ה נטל וכר דמדות היא דאמר: (1) ד"ה נטכח אחריו הכהנים וכו' בידן ונחלקו: (ו) ד"ה ואין אדם וכו׳ הכי נמי הוא

שימה מקובצת

אן היה לו אות מ' נמחק: בן משמרתו אמר ר' אלישור בן יעקב פעם מינת אומר נמחק: גן כי הוה מטי: דן דין וק"ו על אונס שינה עושין דין שלא: הן האדם אהוב את התוכחות לעשותה בד גרים ר"ש: רז זוכה. ס"א לפלגו של: ק אניטר פירון וופא פ מופפגב פני. דן מתיבת מתחליק לשון עד חיבות מי שהוא נרשם על כל תיבה קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: חן מעשה שהיו שניהו שויו: טו הפשפש. עייו בערור בערד פשפש: יו העמידו עושי בערך פשפש. ין הענמידו עוסי חבימים אות ה' נמחק: יאן אומרים לו הוי: יבן לא. זבחים (דף כא ע"ב): יגן הכהנים אחריו ושמי: ידן אלו ואלו אמרו: טרן שהוא היה הולך מיבת יהא אמרו: טרן שהוא היה הולך מיבת יהא נמחק:

פי' הרא"ש

כה"ג ואבנט תעשה מעשה רוקם ולבני אהרו מעשה כמנות ועשית להם אבנטי מהרן מעפה כמנות דעשית כהם מנקרי וילפינן רוקם רוקם ממקרא ואלה פקודי. מה התם כלאים אף הכא כלאים. מדכתיב ולבני אהרן וגו' ועשית להם אבנטים משמע שהיו חלוקים מאבנט של כה"ג. ואית ספרים דגרסי הא ניחא למ"ד אבנטו של כה"ג זהו אבנטו של כל השנה: מימך תותיה. לכפול תחתיו כמו מוך שקי' וגני [תענית ו:]: באותן שאיו בהם כלאים. מלנפת וכתונת:

קשין. שאני בגדי כהונה היו קשים שחוטן היו כפול 1י ולכך שרו בהצעה אבל בלגישה והעלאה אסור כדאיתא בפ״ק דעירופין (ציל דערכין דף ג.:) כהיט אינטרכי ליה דסד״א כיון מאשחרי כלאים גבייהו לימנהו בגדילים חעשה לך קמי"ל דנהי דנשידן עבודה אשחרי שלא בעידן עבודה לא אשחרי: האי נמטא גמדי דנרש. נמטו לבד. גמדא שהוא קשה ונכווץ. ובנרש מחקנים אותו: שריא. מוחר בהצעה לפי שהיא קשה ואין נימא נכרכת עליו: דאשר מר מחילות לא נחקדשו ובעל קרי משולח חוך לשחי מחמות. יליף בפסחים פרק אלו דברים (דף סז:) מדכתיב וכל זר לרכות בעלי קרי ותחני סייעתא לר? יוחטן דאמר מדם להדרוקן. שור שפטר נכה: שירון. של מי רגנים: (ושה דריים חייל נרכ מפס טי דריון שרחית חומו לעכול למה הי כך להמקרב למו הכי חל מלמה! נעול כרי וריים שדיבר אליו סבר מסוכן הוא): חשור תקין נסשך וקדים חקין נסשך. החשיך בערב והקדים בכךר לתקון עלתך לעשות לרכיך בשטר שאין בני אדם מאין בדרכים ולא תלטרך להמתחק בשדות: חוב וגלי. לא מגניה בגדיך עד שחשב על הכמא: בכי וקום. כסף מרטוך קודם שחקום שלא יראה בשרך לא בישיכה ולא בקימה: ששוף ושמי שטוף ואחום. שטוף הכוס קודם שישמה שמא אומו ששמה בו לא היה בעל מרכוח ולא שטפו אחרי ששמה בו ואחר שישמה שטוף הכוס (בו) כדי שלא ילטרך השותה אחריך לשטפו: וכשאתה שוחה מים שפוך מהם. במקום הנחח פיך: כף מילי לא חפלוט. מכל דבר שאכלת אם מדמן רוק לתוך פרן לא חפלוט אומו לתוך לפני רבך אלא תבלענו חוץ ממאכל דלושין ודייסא כי הבולע רוק אחר אכילה נעקר כאילו הים דבר שסבכת חם טדמן דוק מון פין בת תפטים מותו נחון עפר כך חבת תבפטו חון מתמכב דמיין ודייסף כי המרכב ניתן מה היכה נתקר בייני היה מניתן פניתן בייני בייני בקור מות בפטים מותו בייני בקור בייני בייני בקור ביינוך ביינוק ביינונון ביינוק ביינון ביינוק ביינון ביינונון ביינון ביינונון ביינון ביינונון ביינונון ביינונ שפעדים ופניגי החם מחיד קריות הגבר כר חמר קרח גברח ורכ שינח חמר קרח מרגנות: והשפעות הם ודופק. בפחמד של בית המוקד הפחות ומיו והם מחותן לה שות המוקד הפחות המוקד שריים והמוקד הפחות המוקד שביתים והול בית המוקד בית המוקד שביתים והול בית המוקד שביתים והול בית המוקד שביתים והול בית המוקד שבית המוקד. או של המוקד שבית המוקד בתוקד שבית המוקד שבית המ

אכסדראות על גבי עמודים לעמוד תחתיהן ולהלניע כלים. ובגמ׳ פריך ומי הוי אכסדראות בעזרה דס"ד דאותו בנין של עץ היה לכך היה מקשי: אנו הולכים. תחת אכסדראות של העורה בלד מורח ואלו דרך מערב עד שהגיעו למזרח אצל חביריהם למקום עושה חביתים דלשכת עושה חביתים

היה בעזרה כדאמר במנחות (דף 11.)

דלישתן ועריכתן לריך לעשות בפנים

ובמזרח היתה כדתנן במסכת מדות (דף לד.): הגיעו אלו יד! [ואלו] אמרו

שלום הכל שלום. לא חסרנו דבר.

שלום כפל לשון: העמידו. מאותן

כהנים עושי חביתים לעשות חביתים

להחם חמין לרביכה: מי שוכה לחרום

חת המובח הוח יתרום חת המובח.

וכינד סדר עשייתן אומר לו הזהר שלא

תגע בכלי שאף ע"פ שהוא יודע בדבר

לריך להזהירו שהוא מין יהא הולך יחיד

ושמא ישכח ויגע ומתוך שמזהירין אותו

הוא מהר: עד שיקדש ידיו ורגליו מן

הכיור. דלינה פוסלת י)(מן) קידוש ידים

ורגלים ולריך לחזור ולקדש: והרי

המחתה. כל זה היה אומר לו הרי

המחתה נתונה בזוית בין הכבש למובח

למערבו של כבש כלומר באלכסון היא

נתונה ממולעת בין כבש למזבח בזוית

הכבש היא נתונה אצל מקום שכלה

הכבש דהיינו בין הכבש ולמזבח: ואין

אדם נכנם עמו. שבין אולם למזבח

אין אדם יכול ליכנס ח(בהן) אלא בשעת

עבודה וכי היכי דאדם אסור ליכנס בין

אולם למזבח הכי (ו) הוא דאסור ליכנס

בין אולם לכבש דכבש הוא כמובח

לכל דבר: ולא נר בידו. לפי שהולך

יחידי: אלא מהלך לאור המערכה ולא

היו רואין אותו. לפי שהיו מלד אחר

של כבש במזרחו דהא גובה הכבש

שהוא גובה הרבה אמות היה מפסיק:

שלום עליך ניכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות ה היתה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקה ובגדיו נשרפין שישן לו על ס משמר ר' אליעזר בן יעקב אומר פעם אחת מצאו את אחי אמי ישן ושרפו את כסותו א"ר חייא בר אבא כי ממני רבי יוחנן בהא מתניתא אמר הכי אשריהם לראשונים שאפילו על אונם שינה עושין דין יי שלא על אונם שינה על אחת כמה וכמה תניא יורבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו יהאדם יאהב את התוכחות שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם מובה וברכה באין לעולם ורעה מסתלקת מן העולם שנאמר יולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת מוב ויש אומרים יחזיק באמונה יתירה שנאמר 2עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי וגו' אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כל המוכיח את חבירו לשם שמים זוכה זו לחלקו של הקדוש ברוך הוא שנאמר ימוכיח אדם אחרי ולא עוד אלא שמושכין עליו חום של חסד שנאמר חן ימצא זו ממחליק לשון: מצאו נעול יודע וכו' מי שהוא רוצה לתרום את המזבח [וכו']: הא גופא קשיא אמרת מי שהוא רוצה לתרום את המזבח משכים ומובל עד שלא יבא הממונה אלמא לאו בפיים תליא מילתא והדר תני יבא ויפיים אלמא בפיים תליא מילתא אמר אביי לא קשיא כאן קודם תקנה כאן

לאחר תקנה דתנן יבראשונה כל מי שרוצה שומעיו לתרום את המזבח תורם בזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את חבירו בתוך ארבע אמות זכה היו שנים שוין הממונה אומר להם *הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתים ואין מוציאין גודל במקדש מעשה ₪ ייס (ב' היו) שוין רצין ועולין בכבש ודחף אחד מהם את חבירו ונשברה רגלו וכשראו בית דין שהיו באים לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפיים רבא אמר אידי ואידי לאחר תקנה והכי קתני מי שהוא רוצה לבא ולפיים משכים ומובל עד שלא יבא הממונה: **מתני'** ינמל את המפתח ופתח את « הפשפש ונכנם מבית המוקד לעזרה ונכנסו הכהנים אחריו ושתי אבוקות של אור בידם 🕫 נחלקו לשתי כיתות אלו מהלכין באכסדרה דרך מזרח ואלו מהלכין באכסדרה דרך מערב היו בודקין והולכים עד שמגיעים למקום עושה חביתים הגיעו אלו ואלו אמרו שלום הכל שלום העמידו יש עושה חביתים לעשות חביתים ימי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום והם אומרים ים הוי זהיר שלא תגע בכלי עד שתקדש ידיך ורגליך מן הכיור והרי המחתה נתונה במקצוע בין הכבש למזבח במערבו של כבש אין אדם נכנם עמו ולא נר בידו אלא מהלך לאור המערכה™ לא ים היו רואין אותו

ואומר לו שלום עליך ניכר שהוא ישן חובטו במקלו מלקהו: ורשות היה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעורה. אומרים זה לזה בן לוי לוקה ובשביל כך הוא לועק ונשמע קולו בכאן (ג): ק"ו על אונם שינה עושין דין. לשינה זו היא אונם שאין אדם יכול לעמוד את עלמו שלא לישן משבאה לו שינה לעינו: שלא על אונס שינה. דבר

שעושין במתכוין: איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם. הרבה דברים יו לריך לו לאדם לבחור אלא הכי קאמר איזוהי דרך אחת מדרכים הישרים שיבור לו החדם: חבוב חם התוכחות. לחבוב את התוכחה: (עשותה. כמו (ד) לעשות): שנאמר ולמוכיחים ינעם ועליהם חבא ברכת טוב. אדם שמקבל תוכחה ינעם ונחת רוח באה לעולם: עליהם תבא ברכת טובה וברכה באה לעולם כשטובה באה לעולם רעה מסתלהת מו העולם: ויש אומרים יחזיה באמונה יתירה. ישא ויתן עם בני אדם באמונה ולא יאנה את הבריות: זוכה לחלהו של מהום. למחילתו כלומר בתוד מחילתו שכן נאמר מוכיח אדם הרי הוא אחרי כלומר עמי: בותבר' נטל את המפתח. מתחת הטבלא של שיש ולא היה פותח שערי עזרה עד שיעלה עמוד השחר אלא נוטל את המפתח ופותח את הפשפש פתח קטן שהיה בשער. הך סתמא ר' יהודה דמדות [לד:] (ה) דאמר פתח קטן היה לו שבו נכנסין לבלוש את העורה: נכנס מבים המוקד לעורה. דרך בית המוקד: נכנסו יו חחריו (ו) להנים ושתי הבוקות של הור בידן נחלקו. מאותן כהנים שתי כיתות מהם היו יורדים דרך לפון שבית המוקד היה בלפון: אלו הולכין באכסדרה. כל סביב העזרה מארבע רוחותיה עשו

רבינו גרשום ושב גלי בגדיך וכסי עד שאתה יונום כו דופונו את הפשפש. היינו אותו פתח קטן הפתוח מבית המוקד לעזרה כדתנן במדות: אלו. כת אחת הלכו

פי' הראב"ד

באכסדרא דרך

מה משכן מצוין בו שמירה ה״נ בענין שמירה דבית המקדש בענין שמידה דבית המקדש דאשכחן בפרק שני דמסכת שבועות דמקדש אקרי משכן: אמרי אין וודאי שימור בעלמא אשכחן דבעי ואלו קראי כהנים ולווים בהדי הדדי כתיבה משה ואהרן ובניו ומשה היה לוי ומשמע דגבי הדדי הוה יתבי ומשמע דגבי החדי החדי החדי והבי ואכתי מנ״ל בג' מקומות היו שומרים ומנ״ל דכהנים הוו ה״ק החונים לפני משכן משה דאמשה קאי או החונים אהרן . ובניו קאי קמיה כלומר אהרו

ובני לאף 'קטיה' כזומו אוזן ובניו לאף 'קטיה כזומו אוזן כלומר מהאי משמרת משמע כמו למשמרת כאילו היו שומרים למשמרת הקודש דהיינו הזה משמע שהיו שומרים לבד ממשמרת אחרת שהיתה בלא זה לקודש. וד"ל דהאי משמרת קאי אאהרן וגם על בניו דהיינו שאהרן היה שומר לבד ממשמרת אחרונה דהזה אכתי בלא הוא וגם בניו היו שומרים כמו כן לבד ממשמרת אחריני. א"כ ע"כ דהוה משמרת שלישית ומעתה אמור משמר שלישי בלבד לפי שכבר הגיד לו באיזה מקום חנו בני גרשון ובני מררי ובני קהת ומפני שהלוים מאותו צד מרובים מן הכהנים ששומרים באותו צד לא חש להוכיר מקום חנייתם כמו שהוכיר כ"א משה לבר ולא לשאר הלוים שהיו שומרין עם בני אהרן אבל מקום המזרח שלא היו שם כ"א משה ואהרן שמקומם עצמן משובח הזכירו את שמם וגם את מקומם. ויכול להיות כי בית אבטינס היי כמו כן במזרח אלא שהיה משוך לצד צפון או דרום אלא שקשה דמספקא לתלמודא במסכת יומא בפ"ק שלשכת פרהדרין אם היתה בצפון ובית אבטינס בדרום או בית אבטינס בצפון ופרהדרין בדרום ושם האי בצפון ודרום קא מספקא ליה התם על כרחינו י״ל לפירוש הנראה היינו שמשוכה לצד צפון ודרום ולאו ממש בצפון ודרום דהא א״א למימד דלשכת פרהדרין היתה בצפון או "י"ל לפירוש הנראה היינו שמשוכה לצד צפון ודרום ולאו ממש בצפון ודרום דהא א"א למימד דלשכת פההרגין יהיתה בצפון או בדרום כ"א במזרח דתיא במזרח ומוא בשקרים שהיו שם לא היה מזרחה חוץ משפע ניקנור שלפנים מכנו ליסת פההדרין מכל בדרום כ"א במזרח שהם היתה בצפון למה היה חייב שער שהיה עומד במזרח שהם האת לשכת פההדרין יותר היה חייב אחד משערי בצפון שהיו קריבים לו יותר או אחד משערי דרום אי סבר לן שהיות עומדת בדרום אלא שומדת במזרח ש"מ אלא בהא מספקא לן אם היתה משוכה יותר לצד צפון לצד דרומו ה"ע בית אבטינט כמו כן יכול להיות שהיתה במזרח אלא שמשוכה לצד צפון או לצד דרום מיהא בית המוקד וודאי בצפון הוה קאי כדאיתא במסכת מדות מיהו אם התק שהיתה שהיתה במודה אלא שמשוכה לצד צפון או לצד דרום מיהא בית המוקד וודאי בצפון הוה קאי כדאיתא במסכת מדות מיהו התקשי כמו שהקשו בפתרונו החכם הר"ד שמואל החסיד ע"ה דהיכי ילפינן ממשה ואהרן דכהונים ולווים בעי הלא משה כה"ג הוה

תקשי כמו שהקשו בפתרונו החכם הריד שמואל החסיד ע"ה דהיכי ייפנין ממשה האדרן דכתנים ולווים בעי הלא משה כה"ג הוה "מי לוחקן, מס ימנמו כני המקומם: כפקום עוסס ממקין נמכס שכה מתקומם המיד ולחים בעי הלא משה כה"ג הוה "מי מל מחלם."
כדאיתא בזבחים פ' טבול יום "יל אפי" למ"ד הוה מ"מ לענין מים לא היה כהן הרי כיון שאנו רואים חילוק
יכן משה ואהרן ואם מצינו שחוני" סמך למשה הכתוב ושמירה לאהרן ובניו א"כ ע"כ היקל הכתוב בשמירת משה מפני שהוא לוי
בין משה ואהרן ואם מצינו שחוני "סמך למשה הכתוב ושמירה לאהרן ובניו א"כ ע"כ היקל אם רצו לעשות הכל כהנים במקום לוים שפיר דמי דסברא לומר שהרי יותר זריזין כהנים מלווים לענין טל דבר בין לענין שמירה בין לכל דבר או דילמא כהנים ולוים בעי אבל אם רצו לעשות הכל כהנים במקום לוים שפיר דמי דסברא לומר שהרי יותר זריזין כהנים שהיו שומרים טפי יותר בטוב מאחר שאין באותו מקום הלוים יכולים לשמור כי הם בלבד מפני שהם מזרע אהרן הקדוש הקרוב אליו ולפי מה שהדעת נוטה נראה דדוקא בכהנים ולוים בעי כי היכא דתהוי להוים שהיו הלוים בעי של ה ג' דפנוח: מה"מ שהכהנים שומרים על הלוים. דאי משום דכתיב משה ואהרן ובניו דילמא בג' מקומות אחריני בלא לוי דמשה היה שומר כמו באותן כ"א מקומות כא משהכהנים שומרים על הלוים. דאי משום דכתיב משה ואהרן ובניו דילמא בג' מקומות אחריני בלא לוי דמשה היה שומר כמו באותן כ"א משהכהנים שומרים על הלוים. דאי משום דכתיב משה ואהרן ובניו דילמא בג' מקומות אחריני בלא לוי דמשה היה שומר כמו באותן כ"א מקומות מח"מ ב המשרה בין המונים בעו באותן ג' מקומות בסמוך זה לזה כגון הכתנים למעלה ולווים למטה וקא שקיל וטרי מהאי קרא דכתיב רילוו עליך בלווים כתיב בעבודתך ששומרי עמך כמו שאתה שומר או אינו אלא בעבודה בכ"א מקומות שהם שומרים למטה וקא שקיל וטרי מהאי קרא דכתיב רילווים למטה וכך מתקיימא בעבודת היינו שהלוים שומרים לבדם כשהוא אומר וכו' הא כיצד יתקיים ב' כתובים הללו בעבודת בעבודת כהנים מלמעלה ולוים למטה וכך מתקיימא בעבודת היינו שהלוים שומרים

יושב והדר קום משום צניעותא שלא יראו בשרך: שטוף נשתי שטוף ואחית. שוטף הכוס עד שלא תשתה בו משום נקיות ואחר ששתיתה חזור ושטוף אותו והחזירהו שאין כל הדעות שוות שלא תעשה אנינות למי שוות שלא תעשה אנינות למי שישתה אחרין וכשאתה שותה מים בכוס שפוך מהם כנגד אותו מקום שהיה פיך שם ואח"כ תן לתלמידך: ומת בצמא. שהיה מתבייש הוא לשפוד מהז אחר שתיית רבו: לשפוך מהן אחר שתיית רבו: לא תפלוט בפני רבך. כדאמרינן התם [עירובין צח.] הרק בפני רבו חייב מיתה: בר מקרא וריסא. חוץ מלאחר שאכל קרא או דיסא דאותו רוק שיש בפיו . כפתילה של אבר דמי ששורף כפתילה של אבר דמי ששורף. את הגוף אם לא ישליכנו חוץ: איש הר הבית. הממונה על השומרים של הר הבית ט): והן אומרים. השומרים אחרים: מה אומרים. השומרים אחרים: מה קול בעזרה ואומרין זה לוה ודאי קול בן לוי לוקה כו׳. משנה זו של מדות הוא: ק"ו שלא על אונס שינה. מי שישן מרצונו שעושין ממנו דינים: ינעם. היינו נחת רוח: לפלגו ינעם. היינו נחת רחז: לפלגו לחלקו של מקום שנאמר מוכיח אדם אחרי. כלומר הקב״ה גוררו אחריו לחלקו: כאן קודם תקנה. כדתנן במסכת יומא בראשונה כל מי שהוא רוצה בראשונה כל מי שהוא רוצה לתרום כו': ופתח את הפשפש.